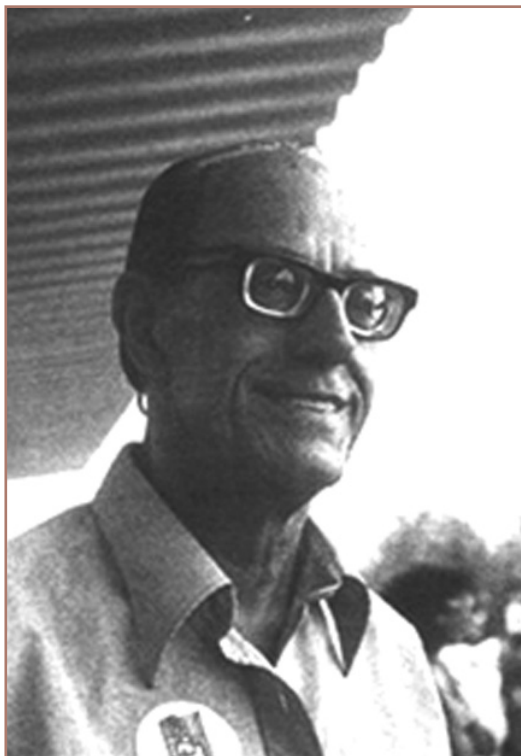

Enric Adroher, 'Gironella' (1908-87), va ser un dels grans europeistes catalans. Ebenista de professió, aquest gironí va militar a la CNT i més tard al POUM, abans d'ingressar en el PSC. Fou un nom clau en el 'contubernio de Múnic'.

altra conflagració al continent va qual·lar en la creació d'aquesta organització el 1948. Des del començament s'hi van trobar des de conservadors com Winston Churchill fins a socialistes com el belga Paul-Henri Spaak i el francès Léon Blum, del democratacristià italià Alcide De Gasperi al seu compatriota Altiero Spinelli, un intel·lectual independent proper al Partit Comunista.

El Moviment Europeu va ser la punta de llança del projecte de construcció europeu. Va ser el que va incidir en les elits sorgides de la fi de la guerra per impulsar la fundació del Consell d'Europa, per fer realitat el Conveni europeu dels drets humans i de les llibertats fonamentals, i el que ha assenyalat sempre el camí de l'«europeisme dels valors».

L'EUROPEISME CATALÀ, A L'EXILI

Segurament, dins de l'Estat espanyol, va ser a Catalunya on l'europeisme va arrelar més fort. No hi havia res de més allunyat del que representa Europa que l'Espanya de Franco. Això explica que el Consell Català del Moviment Europeu fos fundat a l'exili. Va ser al juny de 1949 a París.

Entre els promotors hi havia socialistes com Josep Rovira, republicans com Joan Sauret, Josep Sans i Heribert Barrera, futurs dirigents de la democratacristiana Unió Democràtica com Anton Cañellas... Però potser el més entusiasta de tots era Enric Adroher, *Giro-*

nella, un antic combatent del POUM que, acabada la guerra a Europa el 1945, va esdevenir un dels grans activistes en favor de la integració europea. Adroher, que amb el pas dels anys presidiria el Consell Català del Moviment Europeu, va ser també un dels impulsors del Moviment Socialista pels Estats Units d'Europa.

La influència catalana dins del federalisme europeu espanyol també va ser evident, fins al punt que Carles Pi i Sunyer, que era també a l'exili, va ser vicepresident del Consell Federal Espanyol del Moviment Europeu.

Si el règim franquista sempre va veure amb desconfiança aquest nucli de catalans que defensaven els ideals de la democràcia, l'hostilitat oficial va accentuar-se el 1962. Els europeistes catalans van ser entre els principals impulsors de la trobada hispanoeuropea celebrada a Munic, que va servir perquè el gros de l'oposició a Franco es reunís. El règim la va batejar amb una expressió que va fer fortuna: «el contubernio de Múnic». Tant per als europeistes com per a la dictadura, era evident que la democràcia i Europa anaven de la mà.

A Catalunya, però també a la resta del continent, un dels grans avantatges del moviment federalista europeu ha estat i és la seva transversalitat política. Hi ha poques organitzacions que mostrin

VA IMPULSAR EL CONSELL D'EUROPA I EL CONVENI DELS DRETS HUMANS

la pluralitat ideològica del Moviment Europeu. Es pot dir que s'hi apleguen els sectors més europeistes de tots els partits democràtics. Present a la gran majoria dels estats europeus, el Moviment Europeu ha aconseguit una cosa que fa poc semblava inversemblant: fer arrels al Regne Unit!

VELLS I JOVES EUROPEISTES

Un dels activistes veterans de la idea d'una Europa federal és Josep Verde Aldea, militant socialista, antic company de lluita de l'historic Josep Pallach, exeurodiputat i antic president del Consell Català del Moviment Europeu. Verde defensa el paper desenvolupat pel Moviment Europeu: «Va ser cabdal per engegar el procés d'integració que ha culminat en la Unió. Ho va ser sobretot en el moment de crear la Comunitat Europea del Carbó i de l'Acer (CECA), l'em-

brí del Mercat Comú. Aleshores, es va imposar la necessitat d'un acostament entre els antics enemics». Verde assenyalava aquest fet des del convenciment que en la construcció europea l'idealisme ha anat sovint de bracet del realisme més immediat: «Alemanya volia evitar que la seva indústria quedés aturada després de la seva derrota el 1945, i França necessitava el carbó i l'acer alemanys. Això va fer que naixés la CECA».

Un factor que a vegades s'oblida i que Verde destaca és «el paper dels Estats Units en la construcció europea. Els EUA sempre han volgut tenir un interlocutor clar. Després de la Primera Guerra Mundial, el tractat de Versalles va ser una revenja de França sobre Alemanya. En canvi, després de 1945, el Regne Unit i Washington van imposar una altra pau, que va permetre la reconstrucció d'Alemanya, però també de tot el continent».

Ara, Josep Verde es mostra pessimista sobre el futur de la Unió Europea, bàsicament per un greu problema de lideratge (vegeu peça).

Jordi Solé és un altre dels activistes vinculats a la branca catalana del Moviment Europeu. Membre de la junta directiva, alcalde de Caldes de Montbui i vicesecretari general d'Esquerra Republicana responsable de política inter-

JORDI SOLÉ: «UNA UNIÓ MONETÀRIA SENSE SOBIRANIA ÉS UN ERROR»

nacional, Solé és un jove entusiasta de la idea d'Europa. Per ell, «una de les grans contribucions del Moviment ha estat recordar que la integració va néixer per impedir que el continent tornés a viure les guerres d'un passat no tan llunyà. La idea d'Europa és una aposta per construir sense oblidar la història».

Solé creu que «malauradament, es fa difícil comunicar el projecte europeu. Això, per diverses raons. Una és que la UE s'ha construït sobre els estats i aquests no volen cedir sobirania. D'altra banda, el funcionament de la Unió és molt complex, quasi laberíntic, i és normal que la gent s'hi perdi».

Per Jordi Solé, però, «l'europeisme ajudarà a superar la crisi. Ja és clar que una unió monetària sense que la UE es doti de més instruments de sobirania és un error». El Moviment Europeu és aquí per recordar-ho. ▲

JOSEP VERDE ALDEA

Manca de lideratge

■ ■ Per Josep Verde Aldea, «un dels principals problemes de l'actual moment europeu és de percepció per part dels líders del continent. La major part dels dirigents polítics no són conscients del potencial que té l'ideal europeu i no són capaços de veure Europa com a solució». Verde Aldea assenyalava el pes que van tenir en la idea del federalisme continental els pares fundadors: «Curiosament, eren de territoris de frontera, Schuman, d'Estrasburg, i De Gasperi, de l'Alto Adige, que havien estat zones de conflicte durant la guerra. Eren conscients de la història, i el seu camí va ser seguit per Mitterrand i Kohl».